

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassó, Nagy- s Czérna-utca sarkán
Papp F. utorraktára fölött, I. em.
hol a szerkesztő hétköznapiakon délelőtt
9—11 óra között,
és Bolonya mesterutca 325. sz. a.,
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen de küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1—10 sor
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hird-
téseknek kedvezmény.
Minden egye hirdetés bérletdíja 30 k
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetend

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

Brassó és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi s zernesti, lieső-szentmártoni, erzsébetvárosi hosszuaszoói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkai, segesvári s szegedi kir. járásbírók hivatalos hirdetője

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN s SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lípót, Haasenstein s Vogler János, Dukes Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daus társa, Haasenstein és Vogler Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetésirodájában.

146-ik szám.

Brassó, Szombat, december 22-én.

IV. évfolyam 1888.

A „Brassó” t. olvasóihoz.

A „Brassó” ötödik évének küszöbén, visszakintve a négy éves multra, a lap megindításának s fenntartásának gyakran válságos, de soha sem könnyű körülményeire és viszonyaira, — legyen megengedve a t. közönséget a „Brassó” szíves további, még hathatósabb szellemi és anyagi támogatására felkérui. — Mint annak a politikai irányzatnak hive, mely a magyar állami élet szabadelvű alapon való fokozatos fejlesztésével, a magyar szellem s kultúra állandó emelésével s minden téren való fokozásával akarja teljesíteni kötelességeit a haza és közügyei iránt, az elmult négy év változó viszonyai között igyekeztünk becsülettel megállani helyünket.

A vidéki sajtó célja nem lehet a magas politika. Ellenben célja: a haza és külföld politikai és társadalmi mozgalmainak gyors és hiteles megismertetése mellett különösen azon vidékek érdekeit szolgálni, melyhez tartozik.

Nyugodt lelkesemréttel véljük elmondhatni, hogy ezt megtettük.

Lapunknak azonban más célja és hivatása is van. Az ország legkeletibb pontján állva, kötelességünk örszeme lenni a hazának s nemzetnek. A nemzetiségek közé élve, kötelességünk hiven örködni nemzetünk, magyarságunk, jogai, a magyar állameszme tekintélye fölött s egyrészt minden életképes intézményét egyaránt szolgálni s másrészt, örködvé a nemzetiségek mozgalmait fölött, az egyik oldalon sujtani a meg nem engedett, a másik oldalon egyengetni a talajt arra, hogy a különböző ajku testvérek egymást megértve és becsülve, egyesüljenek a hazaszeretethen. E kötelességnek a lefolyt négy év alatt legjobb erőnk-ből igyekeztünk megfelelni.

Képviseletük első sorban Brassó-, Fogarasi, Kis- s Nagy-Küküllőmegyék közös és azok magyarságának érdekeit. E munkában nagy segítségünkre voltak e megyék legkiválóbb férfiai, kiket szerencsések vagyunk munkatársaink közé számíthatni, a kik jövőben is határozottan fognak közreműködni a lap szellemi szintjének emelésében.

A helyzet s viszonyok hasonló volta különösen Kis- és Nagy-Küküllőmegyék felé vonzza megfigyelésünket. Brassó mellett e két megyére kell legtöbb figyelmet fordítanunk. — Brassóban is, ott is megkönnyítik munkánkat a legkitünőbb erők, itt társadalmunk csaknem összes kitünőségei mellett különösen irodalmunk, veterán munkása, Kóó s Ferencz, mint fő munkatárs ott irodalmunk egy régi bajnoka, Nagy-Küküllőmegyében Horváth László kir. tanfelügyelő és Kis-Küküllőmegyében Gyöngyössy István polg. isk. igazgató, mint társszerkesztők, kiknek, valamint többi t. munkatársaink szíves támogatása mellett remélünk elég tehetni a t. közönség minden jogos igényeinek.

Politikai cikkeinket rendszeren az orsz. szabadelvű párt legjobb erői írják. Forrásaink úgy a hazában, mint a külföld minden nagyobb városában a leghitelesebbek, mely körülmény lehetővé teszi, hogy mindenről gyorsan és hitelesen adhassunk hírt.

Távirati híreink megelőzik a fővárosi sajtót, t. i. lapunk távirataiból mindig egy-két nappal előbb értesül az olvasó minden nevezetesebb eseményről, mint akár a fővárosi, akár kolozsvári lapokból.

Tárczáinkkal igyekszünk a t. közönség jó izlésére hatni; a jövő évben nem fogunk áldozatot kímélni, hírneves írókat megnyerni tárczarovatunknak.

Közgazdasági rovatunkra nagy súlyt fektettünk a multban, még nagyobb fogunk fektetni a jövőben. E téren legjobb nemzetgazdaszainkat számíthatjuk munkatársaink közé.

Mindezt egybefoglalva: igyekezni fogunk, minden tekintetben kielégíteni a közönség igényeit s mindennek felett teljesen tárgyilagosak maradni minden tekintetben, mert nálunk a sajtónak nem szabad csak pártokat, hanem kötelessége az összérdekeket szolgálni.

Ily irányban akarunk munkálni jövőre. E munkához kérjük a n. é. közönség hathatós támogatását.

A közelgő újévre mindenki remél újévi ajándékot. Vajha mi is remélhetnénk minden előfizető után egy új előfizetőt.

Az előfizetési díjak a lap homlokán láthatók.

A „Brassó” szerkesztősége és kiadóhivatala.

A nagy-disznódi rezolúciók.

Szebenmegye nagy-disznódi választókerülete az erkölcsi küzdelemben elesett Steinacker Ödön helyét töltötte be. Az új képviselő: br. Salmen Jenő, nyugdíjas m. kir. pénzügyminiszteri tanácsos.

Az új képviselő — bármily furcsa is legyen az, eddig viselt állásánál fogva — a szász néppárt programja alapján áll, a mi Tisza Kálmán szavai szerint azt teszi, hogy perhorreskálja a magyar államot, midőn elfogad egy alapot, mely az állampolgári odaadó hűséggel ellentétben áll s szankcionál egy elvet, mely a legveszedelmesebb politikai praecedens, azaz

a politikai pártoknak nemzetiségi alapon való alakulása.

A politikai pártalakulás csak politikai meggyőződés kifolyása lehet, s a mely perczben Magyarországon általánossá válnék a politikai pártoknak nemzetiségi alapon való szervezkedése és alakulása: abban a pillanatban előtérbe lépne az alkotmány veszélyeztetése s ennek megakadályozására az államhatalom érvényesülése, mert a különféle nemzetiségek rendszeren különféle vallásuak is, és így a politikai küzdelem tulajdonképen nemzetiségi és felekezeti szintté válnék át.

A szász néppárt és vezetői mindeddig nem akarták s most sem akarják ezt belátni, sőt úgy tetszik, hogy minden egyes vereség után annál nagyobb szívóssággal és megacézolozott idegekkel állnak ki a térre.

A nagy-disznódi legutóbbi választói gyűlés igazolja föltevésünket.

Az ismeretes Steinacker-féle események után méltán várhatta volna el az ország a n-disznódi kerület szász nemzetiségű választóitól, hogy épen a szász nép reputációja érdekében nyíltan el fogják ítélni Steinacker fellépését, a ki minden igaz ok nélkül, mintegy hajánál húzva idézett elő kínos nemzetiségi vitát, ez által úgy állítva oda az erdélyi szásztságot, mint a mely nyílt ellensége a magyar állam legvitalisabb érdekeinek: a magyar állam egy-séges, magyar voltának.

Az ország czáfolatot várt a szásztságtól s első sorban az érdekelt disznódiaktól, és Magyarország első tisztviselője, a magyar kormányelnök egyenesen provokálta erre őket, midőn tiltakozott az ellen, hogy a szász nép így gondolkozik, mint Steinacker beszélt.

És mit tettek a disznódiak?

Megcáfolták a nemzetet s legfőbb méltóságának viselőjét, tüntettek a magyar országgyűlés ellen, azonosították magukat az erkölcsi harcban elbukott képviselőjükkel s sajnálatukat fejezték ki a fölött, hogy Magyarország törvényhozásában „sajnálatra méltó s a legnagyobb aggodalmakat keltő módon” tették lehetetlenné a képviselőt, a ki „választókerületének nézeteit tolmácsolta.”

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Uralkodók a halálos ágyon.

(Vége.)

IV. Henrik angol király elmezavartságban végezte életét (1413. márcz. 20.), melybe azon örökös aggodalom juttatta, hogy elveszti koronáját.

Bonaparte Napoleon, egy félvilág hatalmas ura, 1821. május 5 én, óriási zivatar közepette hunyta le örökre szempilláit Szent-Hona szigetén. Eseménygazdag életének egész tragédiája utolsó szavaiban rejlik: „Rien à mon fils, que mon nom!” Semmit sem hagyok fiamnak, mint nevemet!

A megbánás szavaival végezte pályáját sváb Rudolf is, IV. Henrik ellenkirálya. Miután 1080. okt. 15-én Merzeburg közelében, Mölsen mellett az ütközetben jobbját veszítve, halálosan megsebesült, elvesztett karját nézve, felkiálta: „E kézzel esküdtem hűséget uramnak és királyomnak!” Másnap meghalt, de az elszáradt kart még ma is őrzik a merzeburgi vártemplomban.

Meghasonlva önmagával és a világgal halt meg IV. (a szép) Lajos, Franciaország királya. Kínzóztatva lelkifurdalásoktól s terhelve népe gyűlöletével, esküt vőn fiától halálos ágyán, hogy ez jóvá tesz mindent, a mit ő életében vétkezett.

De még borzasztóbbak voltak IX. Károly utolsó

napjai. Az általa rendezett véres Bertalan éj után nem volt nyugalma. Borzasztó álmok kínozták; mindenütt eltorzult hullákat s vértócsákat látott; mindég véskiáltásokat s halálhörgéseket hallott. Hogy nyugalmat találjon, utazni indult, körülvette magát zenekarokkal, melyeknek felváltva folyton játszanok kellett, csak-hogy amaz irtózatossá hangokat ne hallja. — Hiába! A belső aggodalom teljesen fölemészté a hatalmas testalkatu férfit, a ki a legborzasztóbb lelki kínok közt halt meg 1574. május 30-án, alig 24 éves korában.

Az ily borzasztó halál ez esetben ép oly természetes, mint VIII. Henrik angol királynál, ki hat neje közül kettőt bakókézre juttatott s hatodik nejét is kétségelénül e sorsra kárhoztatja, hahogy ennek nem sikerül csellel elmenekülni. De a kegyetlen zsarnok sem kerülte ki megérdemelt sorsát: a legborzasztóbb lelki kínok s halálfélelem közepette, üdöztetve rémlátományok által, végezte be rút életét 1547-ben.

Ily sötét képek után jól esik ellenkező példákra fordítani figyelmünket, melyekben a történelem szintén nem szűkölködik.

Midőn I. Henrik porosz király közeledni érzé végét, magához hivatá nejét. Utolsó szava a szerető hitvesé volt. „Hálát adok Istennek, — mondá — hogy élve hagylak hátra. Nincs ember, kinek jobb felesége volna, mint nekem van. Köszönöm neked, hogy haragomban mérsékelte, a rossztól mindig jóra tereltél s

jó tanácsot adva, megtanítottál igazságot adni az erőszakosan elnyomottaknak. Isten oltalmába ajánlak téged és gyermekeinket.” — Ezzel meg is halt (936-ban július 2-án).

A boldog házasság nem mindennapi a koronás főknél.

Mily nyomorultan és elhagyatva halt meg pl. XIV. Lajos, Európa egyik legirigyletebb uralkodója! Midőn már kétség sem férhetett halála közeledéséhez, mindenki elfordult tőle, valószínű utódához, az orleansi herceghez vonzódva. „Mikor még király voltam . . . !” — sóhajtott fel utolsó perczében Lajos, és elaludt örökre.

III. Eduárd angol király is egész elhagyatva végezte életét; nemcsak barátai, még szolgái is elhagyták s nem volt senki, a ki az egykor hatalmas uralkodó szempilláit lenyomja.

I. Ferencz francia király halála órájában magához hivatá fiát, intve őt, hogy csak erőnyeit, nem pedig bűneit is kövesse, s hogy népének ne zsarnoka, hanem atyja igyekezzék lenni.

Nagyon gyakran érzik szükségét még koronás fők is, hogy Istennel és emberekkel kibékülve, vegyennek búcsút ez árnyékvilágból.

Midőn Bölcs Frigyes, szász választófejedelem a parasztlázadás közepette halálra szolgált mind körülötte voltak. „Gyermekeim, — mondá remegő han-

A nagy-disznódi választók tehát helyeslik a magyar állam s nemzet ellen emelt vádat.

Ne feledjék egy pillanatra sem, hogy az a vád nem a magyar kormánynak szól: az a magyar nemzetet s magyar államot akarta sújtani. Nemcsak a magyar kormány igyekszik magyar államot teremteni s kifejleszteni, — sokkal nagyobb mértékben teszi azt a magyar nemzet, a magyar társadalom; mert ez Magyarországnak elengedhetetlen, legfőbb, — nyíltan kimondjuk — életébe vágó, létfentartási érdeke. Ez országnak Magyarországnak kell lennie — a benne élő nemzetiségek jogainak teljesen sértetlen hagyásával — s a ki ennek ellensége, nem a magyar kormány ellenese, hanem a magyar államé.

A mikor tehát ezt tették a n.-disznódiak, akkor szembeállottak a magyar állammal.

Hiábavaló, sőt komikus is, e mellett még visszaautasítani az államellenesség vádját és biztosítani „a magyar haza iránti polgári kötelességek lelkiismeretes teljesítéséről.” — Szó és tett ellentétben állnak egymással, s mert a tettek után szoktunk ítélni s nem hamar elröppenő szavak után, engedjenek meg a nagy-disznódiak, ha mi e rezolúció második részét egyenesen ironiának, a szavakkal való játéknak tekintjük.

Az állampolgári kötelességeket még azon honpolgárok is teljesítik, kik a magyar államnak nyíltan bevallott ellenségei. Teljesítik, mert módjában van az államnak arra őket rászorítani. A ki nem akarja a kellemetlen s még költséges reászorítást, megteszi maga. Ez tehát nem bizonyít még sokat. Az állampolgári hűségnek tettekben kell nyilatkoznia, s a ki igazán hű hazája iránt, az nem rágalmazza hazáját a külföld előtt; nem panaszkodik oly sérelmekről, melyeket nem szenved; nem szól elnyomtatásról s magyarosításról, midőn szabad, mint e világon nemzet nincs többé s gyakorolhatja anyanyelvét egyházban, iskolában és társadalomban szabadon; nem jajveszékel elszegényedés fölött, mikor az ország egy nagy részében a vagyont képviseli az államalkotó, uralkodó elem vagyontalanságával szemben; — hanem feláldozza önmagát is, ha a haza érdekei kívánják.

A nagy-disznódi hazaszeretetből nem kér részt a magyar állam. Az ily szeretet mellett méltán kiálthatna fel: „Ments meg, uram, jó barátaitomtól, ellenségeimtől megóvom magamat!”

A nagy-disznódi rezolúciók azonban nem rendíthették meg hitünket egy szebb jövőben.

Mi ismerjük a szászok vezetőit, a szász népet és viszonyait. Mindazonáltal, hogy a választóközönség most ismét helyeselte álprófétái fellépését, mi mégis erősen meg vagyunk győződve, hogy az az idő nincs már nagyon messze, midőn a szász nép egy jobb meggyőződésre jut.

Mózes negyven évig tévedezett a sivatagban népével, hogy egy új nemzedéket, igazabbat, jobbat vihessen az ígért földre. — Azt hisszük, eltelt már a negyven évnek túlnyomó része s nemsokára egy új szász nép kerekedik fölül, egy új nemzedék: a túlzó szászok he-

lyett a józan szászok; a német szászok (sächsisch-deutsche) helyett a magyar szászok (ungarische Sachsen). Ez az időpont a szászok igazi győzelme lesz.

Belföld.

Brassó, decz. 21. (Salmen báró programbeszéde.) Abban a programbeszédben, melyet Salmen báró a n.-disznódi választóknak tartott, többek között ez is foglaltatik: „Valóban esuda, hogy a szász nép látva a magyar nyelv kiterjesztését s féltve németiségét, melynek szellemi s erkölcsi tekintetben oly sokat köszönhet, hiven tudja szolgálni a magyar haza érdekeit.” — Vajjon hol vagyunk, kérjük szépen, méltóságos báró ur? Mi azt hisszük, hogy Magyarországon, a hol az állam nyelvét terjeszteni nemcsak jog, de kötelesség is. Ezt méltóztassék figyelembe venni!

Külföldi szemle.

Brassó, 1888. decz. 21.

A karácsonyi ünnepek felé csendes a külpolitika. A népekkel együtt az államok is ünnepelni készülnek, a diplomataik nem akarják megzavartatni ünnepeiket.

Az osztrák Reichsrathban f. hó 19 én tárgyalták az anarchisták ellen kiadott rendelet ügyét. A bizottság a rendelet tudomásul vételét ajánlja, a kisebbség ellenben azt indítványozta, hogy a rendelet haladéktalanul hatályon kívül helyeztessék. A képviselőház többsége a rendeletet tudomásul vette. Az ülés további folyamán interpellációkat intéztek el.

A francia szenatusban f. hó 19-én d. e. kezdték meg a költségvetés tárgyalását. Challemel Lacour azon nézetének adott kifejezést, hogy ez idő szerint nem az országnak pénzügye, hanem jövője forog szóban. Franciaország szakított a legdicőségesebb monarchiával s ma már annyira jutott, hogy magát a leghitványabb ember előtt is lealacsonyítja. Beszéde további folyamán felhívja a jobbpart tagjait, hogy egyesüljenek a balpart azon tagjaival, kik a rend és szabadság érvényesítésére törekcszenek, megmentendők a hazát a sülyedéstől. Beszédét lelkesült éljenzés követte s a senatus tagjai felállottak. — Say azt indítványozta, hogy a beszéd kinyomassék s az összes községekben szétosztassék.

A svájci renditanács 14 szavazattal 9 ellenében elfogadta az Ausztria-Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződést; továbbá egyhangulag megszavazta a Németországgal kötött kereskedelmi szerződéshez tartozó pótszerződést.

Sándor hesseni herczeg hült tetemét f. hó 19 én helyezték örök nyugalomra a rózsahegyen levő mauzoleumba. A gyászünnepeken jelen voltak a nagyherczeg és az elhunynak legközelebbi rokonai, továbbá Henrik porosz herczeg, Sergius és Pál orosz nagyherczegek, Vilmos badeni herczeg, Herman szász-weimári herczeg, Alexis hessen-philippstali tartományi gróf, a hesseni tartománygrófnő, az anhalti örökösgrófnő, Miklós nassaui herczeg és Lipót hohenzollerni herczeg.

Az oroszoknak sok a pénzük. Pétervárt törvény tétetett közzé, mely szerint a cettinjei leányiskola javadalmazása 5700 rubelről évenként 10,000 osztr. ért. forintra emeltetik fel; a tanítónők számára pedig orosz állami nyugdíjlevelet biztosítatik.

A „Lizard” angol ágyunaszád Szamosból jövet azt hozta hírül, hogy Mataffa és Tamasese-párt hi-

vei között újabb összeütközések voltak. A két fél vesztése 100 halottra es több száz sebesülte tehető. Egy angol és két német hadihajó még Apiában volt az ágyunaszád elindulása alkalmával.

A „Nationalzeitung” szerint a berlini Emin-pasabizottság kérdésére az angol bizottságtól a következő választ kapta: Bár még nem bizonyos, de félünk tőle, hogy Emin csakugyan fogoly. Azt hisszük, hogy Stanley nem volt vele, hanem, hogy más úton tér vissza. Julius hóban beuszult küldötteket indítottunk Suakimból dél felé, hogy hirt hozzanak és naponkint várjuk most már visszatérésüket.

Külföldi rovat.

Dicső-Szentmárton, 1888. decz. 18.

— Színészet. —

Ma kezdte meg Báródi Károly igazgatása alatt 20—25 tagból álló színtársulata Dicső-Szentmártonban a vármegyeház dísztermében előadásait, Berczik Árpádnak egyik 3 felvonásos énekes népszínművével, „A paraszt kisasszony”-nyal. Az előadás általánosan összevágó volt.

Különösen ki kell emelünk egyes játékaért és érzésteljes énekeért Báródiét (Jólán); továbbá szerepének helyes fölfogásért és alakításáért Szabónét (özv. Gönczöl Jánosné) s végül Lomniczyt, (Rezeda Marczel), ki hűen mutatta be a fővárosi dendit.

Különben ez összes játszóik igyekeztek megállani helyüket. A mai előadásból örömmel győződünk meg, hogy Báródi színtársulata a vidéki színészet követelményeinek meg fog felelni, a mennyiben a középszükségen felül álló erővel rendelkezik. Módunkban lesz egyébiránt az egyes előadásokról olvasóközönségünket tájékoztatni.

Műpartoló közönségünket pedig fölhívjuk e társulat pártolására, mely bizonyára kedves és élvezetes estéket ígérkezik szerezni.

Az első este közönség nem nagy számmal volt ugyan, a mi mindenesetre annak tulajdonítható, hogy a színtársulat e hó 16-án érkezvén meg körünkbe, nem volt annyi idő, hogy a közönség, különösen a vidéki, tudomást veit volna a társulat megérkezéséről, annál kevésbbé az előadások megkezdéséről.

Ismételtén ajánljuk a Báródi igazgatása alatti színtársulatot közönségünk pártfogásába.

Szentmártoni.

Nyilvános köszönet a segesvári ev. ref. templom és paplak járók befolyt kegyes adományokért.

(Huszdik közlemény.)

Oriolt és Endstrasser adománya 200 frt, a nagyalmási ev. ref. egyházközség 60 kr, Bod László 30 kr, az ev. ref. tanító és gondok 10—10 kr, Pap Mihály halati tanár 1 frt, br. Györffy Lajos 5 frt, Tóth Márton sóváradi lelkész 1 frt, n.-dorogi ref. egyház 50 kr, a bucsi ev. ref. egyház 1 frt, az aszalói ev. ref. egyház 1 frt, Rácz Gyula ügyvéd 2 frt, Benés József m.-bölkényi lelkész gyűjtése 1 frt.

Báró Splényi Henrik gyűjtőivén: br. Splényi Henrik 5 frt, Orbai Lajos 1 frt, br. Bánffy Jenő 5 frt, br. Splényi Henrikné 1 frt, özv. Donogánné 2 frt; összesen 14 frt.

A losonczyi ev. ref. egyház 1 frt, a czeplédi ev. ref. egyház 5 frt.

Nagy Lajos kir. törvényszéki elnök gyűjtőivén: Nagy Lajos 2 frt, N. N. 1 frt, Kutak István 1 frt; összesen 4 frt. Kis Endre somogyi szentbenedeki lelkész 50 kr.

gon — ha valamelyiketeket szóval vagy tettel megbántottam volna, kérlek, bocsássatok meg az Isten kedvéért; mi fejedelmek sokszor ok nélkül bántjuk a szegény embert, a mi pedig nem ér semmit.”

Igy II. József császárról is mondják, hogy közvetlen halála előtt nemcsak barátaitól, hanem szolgálóitól is érzékeny búcsút vett, bocsánatot kérve tőlük, ha netalán megbántotta őket.

E helyen orosz-lanszöv Richardról is meg kell emlékeznünk, a ki életét a nagylelkűség ritka szép példájával végezte. A galuczi vár ostroma alkalmával (1199.) a legfeltűnőbb körülmények között egy nyíl halálos sebet ejtett rajta. Nemsokára ezután a várát sikerült bevenni s ugyanekkor a tettest is kinyomozni, a ki feléje irányzta íját. Richard maga elé vezetett ez embert, kérdezve, miért akarta őt megölni? Nyíltan és őszintén felel az: „Ti megöltétek atyámat és bátyámat s az én életemre törtetek. Miért ne előzlek meg titeket?” A haldokló király igazat adott s megbocsátott neki, sőt megparancsolta hogy hazaszálla se görbüljön meg neki. Emberei azonban nem teljesítették e parancsot, titkon elfogták s agyonkínozták.

Hány uralkodó végezte életét gyilkos kezek által!

Iskola Alapítvány - Kolozsvár Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școala - BCC Cluj-Napoca.

Gondoljunk csak sváb Fülöp-re, kit 1208 ban Wittelsbach Ottó megölt; I. Albrecht-re, ki 1308. május 1-én vig lakomától telkelve, a Reus folyó partján összeesküvők serege által meglepetve, azok áldozatává esett s életét egy utszéli öreg asszony ölén lehelte ki, a ki végignézte a borzasztó jelenetet.

Ott van III. Henrik francia király, a Valois ház utolsó sarja, kit 38 éves korában Clement Jaques ölt meg 1529-ben; ott van IV. Henrik francia király, kit 1610-ben nyílt utcán, kocsijában ülve talált egy rajongó golyója; ott van II. Sándor orosz czár, az orosz jobbság elűzője, ki 1881. márczius 13-án a legborzasztóbb halállal mult ki, midőn nyílt utcán dinamitbombát röpítettek a nihilisták kocsijába, mely darabokra szakította szét a minden oroszok hatalmas czárját.

Még a hóhér bárd alatt is hullottak el koronás fők.

I. Károly angol király 1649. január 30-án országgyűlése határozatából verpadon végezte életét. Utolsó szavai voltak: „Hervadó koronától, hervadtatlanhoz megyek.”

XVI. Lajos francia királyt 1793. január 21-én verpadra hurcolta halálatlan népe s a jólelkű uralkodó fejét a guillotine ütötte le. Utolsó perczében is ártatlanságát erősítve, szavakkal hajtá le fejét: Vajha vérem biztosítaná Franciaország boldogságát!

Számos uralkodó hirtelen s váratlan, de természetes halállal mult ki.

Bajor Lajos 1347 ben egy medvevadászat alkalmával e szavakkal zuhan le holtan a lováról: „Isten bocsásson meg nekem, bűnösnek!”

Venczel római király, haragra löbbarva Ziska s a prágai tanácsok közt felmerült véres összeütközés fölött, szélhűdés következtében mult ki.

I. Vilmos német császár, a nagy német birodalom megalapítója, elaludt, mint egy gyermek.

De legmeghatóbb II. Lajos bajor király s Frigyes Vilmos német császár halála. Amaz, a tudomány s művészet leghatalmasabb támogatója, állítólag zavart elmével kereste halálát 1886. június 13-án a starenergi tóban. — ez, a legnemesebb uralkodó, ki valaha trónon ült, hónapokon keresztül vívódott a halállal.

E példák fényes bizonyosságai annak, hogyha a születésben oly óriási különbség is van ember és ember között, a halál egyenlővé tesz mindent és mindenkit, király és pór egyaránt csak por lesz.

Kallai Sándor uj-tordai ev. ref. lelkész gyűjtővén: az uj-tordai ev. ref. egyház 5 frt, dr. Szentkirályi Lajosné 1 frt, dr. Szabó István, özv. Jankó Elek-né, Viszi Károly, Miskolcz József, Reich Ottó 50—50 kr; Szabó Ferenczné, Szász Mózes, Boné József, Tóth Ferencz, Balla Márton, Rácz Ferencz, 30—30 kr; ifj. Viski József, id. Dénes István, Lovas István, Csekeme András, ifj. Balla Ferencz, Kovács Tamás, ifj. Biró János, Csekeme Jánosné, Tóth György, Miskolcz István, Szabó József, Tóthfalusi János, özv. Szabó Mártonné, Laki Lajos, Salamon Ferencz, Rácz János, Rediger Samuné, Haller Györgyné, Biró Miklós 20—20 kr; Kiss Mihály, Mantovics József, özv. Gönczi Sámuelné, Bara Gábor, Mátyás Sándor, N. N., Veres Sándor, Varga Istvánné, Káján József, Biró István, özv. Tóth Kálmánné, id. Balog Marton 10—10 kr; Gönczi András 15 kr, N. N. 8 kr, összesen 16 frt 33 kr.

Veres Benő ev. ref. lelkész N.-Korpadról 2 frt. Széki Géza gerjéni ref. lelkész gyűjtővén: Vajda Mihály, Vajda József 1—1 frt; Száki Géza, Varga Mihály 50—50 kr; Vajda János, Vajda László, Brantan Hermán, Vajda Benő 20—20 kr; Kohn, Zsigmond, Gyenge Sándor, Vaba Mihály, Spitzer Dávid, Brann Lajos, Laky Sándor, Varga Sándor, Böröcsky Benő, Vajda Dénes, Réba János, Varga József, Vajda János, Nehal Sándor, Vada István, Bédá Péter, Merő András, Vajda Gergely, Nagy Mihály, Pácskó János, Patkos Benő, Genye Benő, Vajda Benő, Kovács István, Taub János, Ballog Mihály, Nyul Anna, Patkó Mihály, Nyul József, Taub Sándor, Vajda Sándor, Mező István, Vajda Istvánné, Nagy György, Barta József, Nagy István, Bolay György, Boldizsár Péterné, Vajda Sándor, Kiss Sándor, Vajda Péter, Bédá Mihály 10—10 kr; Barcsi Pál, Mező József, Bédá Józsefné, Vajda János, Vajda Ignác, Lőrinczi Benő, Taba Pál, Bédá Mihály, Tolmai István, Nagy József, Nagel Sándor, Patkós József, Taba András, Bányai István, Bédá József, Vajda Péter, P. Vajda Péter, Tolmói Péter, Taban György, Tolmai György 5—5 krt, Vajda László 9 ks, Tolmai Dénes 4 kr, Tolmai Benő 6 kr, Taba György, Vajda Sándor 8—8 krt, összesen 11 frt 56 kr.

Bélavári István csoknyai ref. lelkész 1 frt, Gyarmaty Zsigáné 2 frt, Kutassy Dénes, Mezei, Domján Lőrincz, a lévai ref. egyház 50—50 kr; Varannay István 1 frt, Zilay Imre, Tolmai, Sz. S. 20—20 kr; Tóth Károly, Veres Sándor, Bohány István, Molnár Sándor, Galambos István, Zilay István, Konya 10—10 kr, összesen 4 frt 30 kr.

Talay Imre sz.-fehérvári ref. lelkész 2 frt. Sebestyén Áron m. n. csáni ref. lelkész gyűjtővén: Tisza Lászlóné 2 frt, Méra Mihály, Sebestyén Áron 50—50 kr, összesen 3 frt.

Szabó Elek ó-kécskei ref. lelkész 2 frt, Joós Elek kis-borosuyórol 5 frt, Remenyik Mátyás Árapatakról 2 frt, Farkas Antal szaimári ügyvéd 2 frt, a zsécezi ev. ref. egyházközség 1 frt 93 kr, összesen 292 frt 74 kr.

A XXI. előző közlemény összege 2448 frt 03 kr. Főösszeg 2740 frt 77 kr.

A kimutatott összegeket ezennel nyugtázva kötelességünknek tartjuk a szíves gyűjtő és adakozó uraknak egyházközségünk nevében meleg köszönetét mondani.

Segesvár, 1888. december 10.

Gödri Sándor,
pénztáros.

Balás Imre,
lelkész.

Helyi és vidéki hírek.

A jótékonyág anygala. A kis Jézuska városunkban ma kezdő felkeresni a jó gyermekeket. Első helyen a protestáns nőegylet fogja a kicsi Jézuska adományait osztogatni s. p. ma d. u. 2 órakor az E. M. K. E. kisdédóv intézeteiben az ottani kisdédeknek s 3 órakor a ref. templom-épületben a többi szegénynek E. kiosztás nyilvánosan történik.

Terem-felavatás. A helyben, a város kellő közepén lévő „Europa” szálloda tulajdonosa, Nagy István, igen szép termet építtetvén a szállodához, annak ünnepélyes felavatása f. hó 26-án fog végbemenni. A felavatás épen a tulajdonos névpapjára esik, mely alkalommal — mint értesülünk — nagy vacsora lesz az új teremben.

Kamarai választás. A brassói kereskedelmi és iparkamara ma d. u. 3 órakor fog ujjaalakulni. Ma választják meg az elnököt és két alelnököt.

Az iparos ifjak egylete alakulása évfordulójának ünnepére s betegsegély-alapjának gyarapítására karácsony másodnapján este fél 8 órakor szórakoztató műsorral egybekötött zártkörű tánczvigalmat rendez. Személyjegy 80 kr, családjegy 3 személyre 2 frt. A törekvő fiatal egyletet ajánljuk a t. közönség szíves fiéyelmbe.

A brassói kárpátgyeletnek e hó 19-én nagy gyűlése volt. E gyűlés elé terjesztett jelentésből ki-

tűnik, hogy az egyletnek ez évben 2184 frt 43 kr jövedelemmel szemben 2115 frt 60 kr kiadása volt. A tagok száma 300.

Cselédjutalmazás A brassói gazdaasszonyok egylete f. hó 27-éd d. u. fél 4 órakor cselédjutalmazást tart melyen a jó és hü cselédeket jutalmazza.

Népesedési mozgalom. Idei november hóban volt Brassóban születési eset 78, haláleset 57, tehát a születések száma 21 el több. Házasság kötöttet 38.

Vasuti bál. A m. kir. államvasutak brassói altisztika-kara — mint értesülünk, — a farsangon ismét bált rendez. A rendezőség tiszteletbeli elnöknek Fellner Lajos vasuti mérnököt, magyar társadalmunk ezen igen tevékeny tagját választotta. Jobb választást nem is tehettek volna s ha Fellner, mint reméljük, elfogadja a megválasztást, a tánczestély sikere teljesen biztosítva lesz.

Rendőri hírek. (Halva találtatott.) Tegnapelőtt halva találtatott lakásán Schuster Márton lókereskedő. A megejtett rendőri nyomozatok kiderítették, hogy szélhűdés következtében halt meg. — (Hetivásár) A tegnapi hetivásár — tekintettel az ünnepekre — nagyon élénk volt. Különösen nagy volt a forgalom a csergepiaczon, — melyet akadályozott a sok faszállító kocsi közlekedés. A zavartalan forgalom személybiztonság megóvása érdekében a rendőrség jónak látta felhívni a háztulajdonosokat, hogy faszükségeiket ne épen pénteki napon, de legalább ne a kora reggeli órákban fedezzék.

Elvesztett tegnap egy csomó kulcs. Megtalálóját kéretik szerkesztőségünkben leadni.

Nyilvános köszönet. Kedves kötelességemnek tartom nyilvános uton mondani köszönetet Draco János tustádi lakosnak azon nagylelkű tényeért, hogy a Ferencz ur házában kiűtött tüzeset alkalmából nemcsak a nevezett házzal közvetlen szomszédságban lévő házamat mentette meg, hanem én, mint az összes tustádi birtokosok, valamint az ott dolgozó munkások nagy száma, nagy hálával tartozunk Draco János urnak, hogy abban a perczen, — melyben a tüzet észrevette, minden halozás nélkül azonnal ott termett, a lángokban álló házhoz rohant, az első pillanatban azt a 20 munkást keltve fel, kik a házban mélyen aludtak s Draco ur gyors megjelenése nélkül menthetetlenül belevesznek, mert alig egy negyedórával felébresztésük után, az égő házfedel bezuhan, mely biztos halálukat okozta volna. Draco ur szíves volt az én házgondozómat is felkelteni — a ki szintén aludt már — s miután mindnyájukat előhívta, a Tustnád fürdő tulajdonát képező létra és szivattyu segítségével lokalizálta. — Brassó, 1888. decz. 21. Tachie Stanescu.

Magyar gazdálkodás-nak csufoja a brassói német ujság, a miért egy n.-kikindai pénzintézet teljesen tönkre ment. Pedig tudhatná a t. koléga, hogy N.-Kikindán minden több van, mint magyar!

Emke-bál Aradon. Az aradi Emke. nőválasztmánya farsang alatt nagy élite Emke-bált rendez. — Helyesen!

József-főherczeg ezüst lakadalmá. A magyar honvédség főparancsnoka, József főherczeg jövő év márcz. 2 án fogja ünnepeini Clotild főherczegnővel (Szász-Coburg-Gotha herczegnő) kötött házasságának ezüst lakadalmát.

Román gymnasium Aradon. Az aradi gör. kel. román férfiak körében ismét mozgalom indult meg egy gör. kel. román gymnasium felállítása érdekében. E végett várják Aradra Román Miron gr. kel. metro politát. Ez alkalommal egyházi közgyűlést hívtak össze, melyen kizárólag a felállítandó gymnasium ügye fog tárgyaltni és a gymnasium engedélyezése végett egyenesen a király ő felségéhez akarnak folyamodni. Ő felsége mint alkotmányos király majd leküldi azt a kérvényt illetékes helyére. A gymnasium „Ferencz József gör. keleti román gymnasium” nevet viselné.

Hangverseny N.-Selyken. A nagy-selyki összes iskolák (nevezetesen az állami, szász és oláh iskolák) szegény tanulóinak felállítandó karácsonyfa javára 1888. évi december hó 31-én az ottani „Vigadó” nagy termében zártkörű hangversenyyel egybekötött tánczestélyt rendez ezen iskolák tanítói-testülete. A kartársi egyetértésnek ritka szép nyilvánulása ezen közös rendezés, mely vajha másutt is követőkre találna!

Csekély okok, nagy eredmények.

Minthogy a vidék nem volt különösen érdekes, félig szunnyadva, közönyösen dültem a vasuti kupé sarkába. A legközelebbi állomáson társaságot kaptam, mely közül egy csintalan külsejű paraszt vont a magára figyelmemet, a ki a harmadik oszt. túltömöttsége miatt szállott be harmadik osztályu jegyével hozzám. Miután leküzdte az első elfoglaltságot és bátran szívta el az általam neki nyújtott szivart, sok mindenfelől kérdezett, a mire én természetesen készségesen feleltem. Egyszerre megpillantá a vészféket s kérdé, mire való ez? Megmagyaráztam neki annak czélját, mire ő hitetlenül rázta fejét, mondván: „Nem, jó uram, ez nem lehet. Mindent elhiszek önnek, de azt soha sem, hogy

ha ezt az emeltyűt megrántom, ez a vadul robogó vonat néhány pillanat múlva megáll. Ez lehetetlen, Uram!”

Épen úgy, mint az én együgyű parasztocskám, sokan vannak, kik hitetlenül rázzák a fejüket, ha arról van szó, hogy egy ártatlan egyszerű szer nagy hatásokat idézzon elő. Így például a Brieght-féle vesebajt a legtöbb orvos gyógyíthatatlannak mondja, mert nincs nekik alkalmas gyógyszerük. De nem minden orvos van ezen a véleményen s ha egy orvos, a ki maga is szenvedett ezen Brieght-féle vesebajban, melyet senki sem gyógyíthatott, egy orvosszert ajánl, melyet ő maga a legnagyobb eredménnyel használt, e baj ellen, — úgy kétség sem férhet hozzá, hogy ez a szer csakugyan kitűnő. Dr. Hirscl-Hürliman Ede, a ki másfél évig szenvedett a Bright-féle krónikus vesebajban, javulását kizárólag Warner Safe Cure-nak tulajdonítja, mely orvosszert palaczkja két frtért a legtöbb gyógytárban kapható. Ez orvosszert tárgyaló broshuret ingyen s bérmentve küldi meg Warner H. H. s térsa Pozsonyban mindenkinek, ki hozzá fordul.

Közigazdaság.

Hetivásár. A tegnapi hetivásár — mint a karácsonyi ünnepek előtt mindég — oly élénk s látogatott volt, mint sok országos vásár nem. A vidéki és városi közönség beszerezte ünnepi szükségleteit.

A hozatal minden egyes czikkből óriási volt.

Rendkívül nagy volt ismét a gabonavásár, melyen az árak következőkép alakultak: buza 5 frt 20 kr, — 5 frt 50 kr; rozs 2 frt 90 kr — 3 frt: árpa 3 frt 50 kr — 4 frt; zab 1 frt 70; törökbuza 3 frt 70 kr — 4 frt; paszuly 5 frt 50 kr; lenese 10—12 forint.

Feltűnő sok vad — őzikék és nyulak — volt a piacon, nyulak 80 krtól 1 frt 30 krig.

A húsarak e héten következőkép alakultak: marhahus 36 kr, borjúhus 32—50 kr, sertéshus 44 kr, olvasztott zsír 80 kr, klgr.-ként. Az iparczikkeknek is kitűnő karácsonyi vásárjuk volt. Különösen nagyon sok háromszéki, csiki s hétfalusi házivaszon hozatott.

A közös hadsereg szükségletének fedezésére nézve tervezett reformokról egy jól értesült bécsi lap azt írja, hogy 1890-től kezdve a decentralizáció olyképen tervezetik, hogy négy főszállítási telep létesíttessék és pedig egy Bécsben, egy Gráczenban, egy Brünnben és egy Budapesten. A lábbeliek mintegy 2 millió értékben lesznek szállítandók s ebből minden most felsorolt városban bizonyos mennyiség szállítandó. Budapestre mintegy 666.000 frtnyi szállítás esik a lábbeliekből s miután ki lesz kötve, hogy minden telep a reá eső szállítási értéknek mintegy 25 százalékját a kispár által tartozik előállítani, a magyarországi kisparra körülbelül száznegyvenezer forint értékű szállítás esik. A pályázó konzorciumoknak garancziát kell vállalni a szállítandó cikkek minőségére nézve s ki kell mutatni a kispár által szállított mennyiséget. Ha a konzorciumok nem vállalkoznak a kispár bevonására, akkor csak az szállítás háromnegyed részét kapják, míg az egynegyed részt maga a közös hadügyminter fogja a kispárosoknak kiadni és pedig vagy szövetkezeti alapon egyesült testületeknek, vagy egyetemleges kötelezettségeken alapuló gyűlekezeteknek. — A szállítás többi részleteire nézve a már legközelebb megjelenő hirdetés fog felvilágosítást nyújtani. Ha a kispárosok a szállításban részt akarnak venni, nyomban e hirdetmény megjelenése után szövetkezetekké kell alakulniok, mert csakis ily alakban tarthatnak számot a pályázatban való tekintetbevételre.

T á v í r a t o k.

Belgrád, decz. 21. (A „Brassó” eredeti távirata.) Kétségtelen, hogy a radikálisok irányadó férfai az alkotmányrevizio-javaslatnak változtatlan elfogadása mellett fognak felszólalni. Az itteni bonyodalmas viszonyokról terjesztett hírek tulzottak.

Belgrád, decz. 22. (A „Brassó” eredeti távirata.) Milán király tegnapelőtt megkötötte Oroszországgal a véd- és dacz szövetséget, továbbá koalicionális miniszteriumot fog kinevezni a radikálisokból és liberálisokból; a december 27-iki trónbeszéd ilyen szellemben lesz szerkesztve.

Szófia, decz. 22. (A „Brassó” eredeti távirata.) Stambulov és Zsivkov kivételével valamennyi miniszter beadta lemondását.

Páris, decz. 22. (A „Brassó” eredeti távirata.) Az éjjel a Quartier des archiv-ban, a rendőrségi épület előtt dinamitrobbanás történt, mely elpusztította az épület előrszét; ember nem sebesült meg.

Varsó, decz. 22. (A „Brassó” eredeti távirata.) Tomasowba orosz tábornokot várnak, hogy a czélba vett barakkok építkezését megtekintse. A tétfogat után indulva, nagyobb csapatok befogadása lesznek ezek alkalmasok. Az utóbbi napokban a 11-ik számú kozák ezredből kémszemle tartatott a galicziai határon, Baranie peretoki vidéken.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

Szterényi József.

A nagy-disznódi választók tehát helyeslik a magyar állam s nemzet ellen emelt vádat.

Ne feledjék egy pillanatra sem, hogy az a vád nem a magyar kormánynak szól: az a magyar nemzetet s magyar államot akarta sújtani. Nemcsak a magyar kormány igyekszik magyar államot teremteni s kifejleszteni, — sokkal nagyobb mértékben teszi azt a magyar nemzet, a magyar társadalom; mert ez Magyarországnak elengedhetetlen, legfőbb, — nyíltan kimondjuk — életébe vágó, létfentartási érdeke. Ez országnak Magyarországnak kell lennie — a benne élő nemzetiségek jogainak teljesen sértetlen hagyásával — s a ki ennek ellensége, nem a magyar kormány ellenese, hanem a magyar államé.

A mikor tehát ezt tették a n.-disznódiak, akkor szembeállottak a magyar állammal.

Hiábavaló, sőt komikus is, e mellett még visszautasítani az államellenesség vádját és biztosítani „a magyar haza iránti polgári kötelességek lelkiismeretes teljesítéséről.” — Szó és tett ellentétben állnak egymással, s mert a tettek után szoktunk ítélni s nem hamar elröppenő szavak után, engedjenek meg a nagy-disznódiak, ha mi e rezolúció második részét egyenesen ironiának, a szavakkal való játéknak tekintjük.

Az állampolgári kötelességeket még azon honpolgárok is teljesítik, kik a magyar államnak nyíltan bevallott ellenségei. Teljesítik, mert módjában van az államnak arra őket rászorítani. A ki nem akarja a kellemetlen s még költséges reászorítást, megteszi maga. Ez tehát nem bizonyít még sokat. Az állampolgári hűségnek tettekben kell nyilatkoznia, s a ki igazán hű hazája iránt, az nem rágalmazza hazáját a külföld előtt; nem panaszkodik oly sérelmekről, melyeket nem szenved; nem szól elnyomtatásról s magyarosításról, midőn szabad, mint e világon nemzet nincs többé s gyakorolhatja anyanyelvét egyházban, iskolában és társadalomban szabadon; nem jajveszékel elszegényedés fölött, mikor az ország egy nagy részében a vagyont képviseli az államalkotó, uralkodó elem vagyontalanságával szemben; — hanem feláldozza önmagát is, ha a haza érdekei kívánják.

A nagy-disznódi hazaszeretetből nem kér részt a magyar állam. Az ily szeretet mellett méltán kiálthatna fel: „Ments meg, uram, jó barátaitomtól, ellenségeimtől megóvom magamat!”

A nagy-disznódi rezolúciók azonban nem rendíthették meg hitünket egy szebb jövőben.

Mi ismerjük a szászok vezetőit, a szász népet és viszonyait. Mindazonáltal, hogy a választóközönség most ismét helyeselte álprófétái fellépését, mi mégis erősen meg vagyunk győződve, hogy az az idő nincs már nagyon messze, midőn a szász nép egy jobb meggyőződésre jut.

Mózes negyven évig tévedezett a sivatagban népével, hogy egy új nemzedéket, igazabbat, jobbat vihessen az ígért földre. — Azt hisszük, eltelt már a negyven évnek túlnyomó része s nemsokára egy új szász nép kerekedik fölül, egy új nemzedék: a túlzó szászok helyett a józan szászok; a német szászok (sächsisch-deutsche) helyett a magyar szászok (ungarische Sachsen). Ez az időpont a szászok igazi győzelme lesz.

Belföld.

Brassó, decz. 21. (Salmen báró programbeszéde.) Abban a programbeszédben, melyet Salmen báró a n.-disznódi választóknak tartott, többek között ez is foglaltatik: „Valóban esuda, hogy a szász nép látva a magyar nyelv kiterjesztését s féltve németiségét, melynek szellemi s erkölcsi tekintetben oly sokat köszönhet, hiven tudja szolgálni a magyar haza érdekeit.” — Vajjon hol vagyunk, kérjük szépen, méltóságos báró ur? Mi azt hisszük, hogy Magyarországon, a hol az állam nyelvét terjeszteni nemcsak jog, de kötelesség is. Ezt méltóztassék figyelembe venni!

Külföldi szemle.

Brassó, 1888. decz. 21.

A karácsonyi ünnepek felé csendes a külpolitika. A népekkel együtt az államok is ünnepelni készülnek, a diplomata nem akarják megzavartatni ünnepeiket.

Az osztrák Reichsrathban f. hó 19 én tárgyalták az anarchisták ellen kiadott rendelet ügyét. A bizottság a rendelet tudomásul vételét ajánlja, a kisebbség ellenben azt indítványozta, hogy a rendelet haladéktalanul hatályon kívül helyeztessék. A képviselőház többsége a rendeletet tudomásul vette. Az ülés további folyamán interpellációkat intéztek el.

A francia szenatusban f. hó 19-én d. e. kezdték meg a költségvetés tárgyalását. Challemel Lacour azon nézetének adott kifejezést, hogy ez idő szerint nem az országnak pénzügye, hanem jövője forog szóban. Franciaország szakított a legdicőségesebb monarchiával s ma már annyira jutott, hogy magát a leghitványabb ember előtt is lealacsonyítja. Beszéde további folyamán felhívja a jobbpart tagjait, hogy egyesüljenek a balpart azon tagjaival, kik a rend és szabadság érvényesítésére törekcszenek, megmentendők a hazát a sülyedéstől. Beszédét lelkesült éljenzés követte s a senatus tagjai felállottak. — Say azt indítványozta, hogy a beszéd kinyomassék s az összes községekben szétosztassék.

A svájci rendtanács 14 szavazattal 9 ellenében elfogadta az Ausztria-Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződést; továbbá egyhangulag megszavazta a Németországgal kötött kereskedelmi szerződéshez tartozó pótszerződést.

Ándor hesseni herczeg hült tetemét f. hó 19 én helyezték örök nyugalomra a rózsahegyen levő mauzoleumba. A gyászünnepeken jelen voltak a nagyherczeg és az elhunynak legközelebbi rokonai, továbbá Henrik porosz herczeg, Sergius és Pál orosz nagyherczegek, Vilmos badeni herczeg, Herman szász-weimári herczeg, Alexis hessen-philippstali tartományi gróf, a hesseni tartománygrófnő, az anhalti örökösgrófnő, Miklós nassaui herczeg és Lipót hohenzollerni herczeg.

Az oroszoknak sok a pénzük. Pétervárt törvény tétetett közzé, mely szerint a cettinjei leányiskola javadalmazása 5700 rubelről évenként 10,000 osztr. ért. forintra emeltetik fel; a tanítónők számára pedig orosz állami nyugdíjlevelet biztosítottak.

A „Lizard” angol ágyunaszád Szamosból jövet azt hozta hírül, hogy Mataffa és Tamasese-párt hi-

vei között újabb összeütközések voltak. A két fél vesztesége 100 halottra es több száz sebesülte tehető. Egy angol és két német hadihajó még Apiában volt az ágyunaszád elindulása alkalmával.

A „Nationalzeitung” szerint a berlini Emin-pasabizottság kérdésére az angol bizottságtól a következő választ kapta: Bár még nem bizonyos, de félünk tőle, hogy Emin csakugyan fogoly. Azt hisszük, hogy Stanley nem volt vele, hanem, hogy más úton tér vissza. Julius hóban beuszult küldötteket indítottunk Suakimból dél felé, hogy hirt hozzanak és naponkint várjuk most már visszatérésüket.

Külföldi rovat.

Dicső-Szentmárton, 1888. decz. 18.

— Színészet. —

Ma kezdte meg Báródi Károly igazgatása alatt 20—25 tagból álló színtársulata Dicső-Szentmártonban a vármegyeház dísztermében előadásait, Berczik Árpádnak egyik 3 felvonásos énekes népszínművével, „A paraszt kisasszony”-nyal. Az előadás általánosan összevágó volt.

Különösen ki kell emelünk egyes játékaért és érzésteljes énekeért Báródiét (Jólán); továbbá szerepének helyes fölfogásért és alakításáért Szabónét (özv. Gönczöl Jánosné) s végül Lomniczyt, (Rezeda Marczel), ki hűen mutatta be a fővárosi dendit.

Különben ez összes játszóik igyekeztek megállani helyüket. A mai előadásból örömmel győződünk meg, hogy Báródi színtársulata a vidéki színészet követelményeinek meg fog felelni, a mennyiben a középszükségen felül álló erővel rendelkezik. Módunkban lesz egyébiránt az egyes előadásokról olvasóközönségünket tájékoztatni.

Műpartoló közönségünket pedig fölhívjuk e társulat pártolására, mely bizonyára kedves és élvezetes estéket ígérkezik szerezni.

Az első este közönség nem nagy számmal volt ugyan, a mi mindenesetre annak tulajdonítható, hogy a színtársulat e hó 16-án érkezvén meg körünkbe, nem volt annyi idő, hogy a közönség, különösen a vidéki, tudomást veit volna a társulat megérkezéséről, annál kevésbbé az előadások megkezdéséről.

Ismétellen ajánljuk a Báródi igazgatása alatti színtársulatot közönségük pártfogásába.

Szentmártoni.

Nyilvános köszönet a segesvári ev. ref. templom és paplak javára befolyt kegyes adományokért.

(Huszdik közlemény.)

Oriolt és Endstrasser adománya 200 frt, a nagyalmási ev. ref. egyházközség 60 kr, Bod László 30 kr, az ev. ref. tanító és gondok 10—10 kr, Pap Mihály halati tanár 1 frt, br. Györffy Lajos 5 frt, Tóth Márton sóváradai lelkész 1 frt, n.-dorogi ref. egyház 50 kr, a bucsi ev. ref. egyház 1 frt, az aszalói ev. ref. egyház 1 frt, Rácz Gyula ügyvéd 2 frt, Benés József m.-bölkényi lelkész gyűjtése 1 frt.

Báró Splényi Henrik gyűjtőivén: br. Splényi Henrik 5 frt, Orbai Lajos 1 frt, br. Bánffy Jenő 5 frt, br. Splényi Henrikné 1 frt, özv. Donogáyné 2 frt; összesen 14 frt.

A losonczyi ev. ref. egyház 1 frt, a czeplédi ev. ref. egyház 5 frt.

Nagy Lajos kir. törvényszéki elnök gyűjtőivén: Nagy Lajos 2 frt, N. N. 1 frt, Kutak István 1 frt; összesen 4 frt. Kis Endre somogyi szentbenedeki lelkész 50 kr.

gon — ha valamelyiketeket szóval vagy tettel megbántottam volna, kérlek, bocsássatok meg az Isten kedvéért; mi fejedelmek sokszor ok nélkül bántjuk a szegény embert, a mi pedig nem ér semmit.”

Igy II. József császárról is mondják, hogy közvetlen halála előtt nemcsak barátaitól, hanem szolgálóitól is érzékeny búcsút vett, bocsánatot kérve tőlük, ha netalán megbántotta őket.

E helyen orosz-lánszivi Richardról is meg kell emlékeznünk, a ki életét a nagylelkűség ritka szép példájával végezte. A galuczi vár ostroma alkalmával (1199.) a legfeltűnőbb körülmények között egy nyíl halálos sebet ejtett rajta. Nemsokára ezután a várát sikerült bevenni s ugyanekkor a tettest is kinyomozni, a ki feléje irányzá iját. Richard maga elé vezetett ez embert, kérdezve, miért akarta őt megölni? Nyíltan és őszintén felelé amaz: „Ti megöltétek atyámat és bátyámat s az én életemre törtetek. Miért ne előzlek meg titeket?” A haldokló király igazat adott s megbocsátott neki, sőt megparancsolta hogy hazaszálla se görbüljön meg neki. Emberei azonban nem teljesítették e parancsot, titkon elfogták s agyonkínozták.

Hány uralkodó végezte életét gyilkos kezek által!

Gondoljunk csak sváb Fülöp-re, kit 1208 ban Wittelsbach Ottó megölt; I. Albrecht-re, ki 1308. május 1-én vig lakomától telkelve, a Reus folyó partján összeesküvők serege által meglepetve, azok áldozatává esett s életét egy utszéli öreg asszony ölén lehelte ki, a ki végignézte a borzasztó jelenetet.

Ott van III. Henrik francia király, a Valois ház utolsó sarja, kit 38 éves korában Clement Jaques ölt meg 1589-ben; ott van IV. Henrik francia király, kit 1610-ben nyílt utcán, kocsijában ülve talált egy rajongó golyója; ott van II. Sándor orosz czár, az orosz jobbagység eltörlője, ki 1881. márczius 13-án a legborzasztóbb halállal mult ki, midőn nyílt utcán dinamitbomba röpítettek a nihilisták kocsijába, mely darabokra szakította szét a minden oroszok hatalmas czárját.

Még a hóhér bárd alatt is hullottak el koronás fők.

I. Károly angol király 1649. január 30-án országgyűlése határozatából verpadon végezte életét. Utolsó szavai voltak: „Hervadó koronától, hervadtatlanhoz megyek.”

XVI. Lajos francia királyt 1793. január 21-én verpadra hurcolta halálatlan népe s a jólelkű uralkodó fejét a guillotine ütötte le. Utolsó perczében is ártatlanságát erősítve, szavakkal hajtá le fejét: Vajha vérem biztosítaná Franciaország boldogságát!

Számos uralkodó hirtelen s váratlan, de természetes halállal mult ki.

Bajor Lajos 1347 ben egy medvevadászat alkalmával e szavakkal zuhant le holtan a lováról: „Isten bocsásson meg nekem, bűnösnek!”

Venczel római király, haragra löbbanva Ziska s a prágai tanácsok közt felmerült véres összeütközés fölött, szélhűdés következtében mult ki.

I. Vilmos német császár, a nagy német birodalom megalapítója, elaludt, mint egy gyermek.

De legmeghatóbb II. Lajos bajor király s Frigyes Vilmos német császár halála. Amaz, a tudomány s művészet leghatalmasabb támogatója, állítólag zavart elmével kereste halálát 1886. június 13-án a starenergi tóban. — ez, a legnemesebb uralkodó, ki valaha trónon ült, hónapokon keresztül vívódott a halállal.

E példák fényes bizonyosságai annak, hogyha a születésben oly órási különbség is van ember és ember között, a halál egyenlővé tesz mindent és mindenkit, király és póp egyaránt csak por lesz.

Kallai Sándor uj-tordai ev. ref. lelkész gyűjtővén: az uj-tordai ev. ref. egyház 5 frt, dr. Szentkirályi Lajosné 1 frt, dr. Szabó István, özv. Jankó Elek-né, Viszi Károly, Miskolcz József, Reich Ottó 50—50 kr; Szabó Ferenczné, Szász Mózes, Boné József, Tóth Ferencz, Balla Márton, Rácz Ferencz, 30—30 kr; ifj. Viski József, id. Dénes István, Lovas István, Csekeme András, ifj. Balla Ferencz, Kovács Tamás, ifj. Biró János, Csekeme Jánosné, Tóth György, Miskolcz István, Szabó József, Tóthfalusi János, özv. Szabó Mártonné, Laki Lajos, Salamon Ferencz, Rácz János, Rediger Samuné, Haller Györgyné, Biró Miklós 20—20 kr; Kiss Mihály, Mantovics József, özv. Gönczi Sámuelné, Bara Gábor, Mátyás Sándor, N. N., Veres Sándor, Varga Istvánné, Kaján József, Biró István, özv. Tóth Kálmánné, id. Balog Marton 10—10 kr; Gönczi András 15 kr, N. N. 8 kr, összesen 16 frt 33 kr.

Veres Benő ev. ref. lelkész N.-Korpadról 2 frt. Széki Géza gerjéni ref. lelkész gyűjtővén: Vajda Mihály, Vajda József 1—1 frt; Száki Géza, Varga Mihály 50—50 kr; Vajda János, Vajda László, Brantan Hermán, Vajda Benő 20—20 kr; Kohn, Zsigmond, Gyenge Sándor, Vaba Mihály, Spitzer Dávid, Brann Lajos, Laky Sándor, Varga Sándor, Böröcsky Benő, Vajda Dénes, Réba János, Varga József, Vajda János, Nehal Sándor, Vada István, Boda Péter, Merő András, Vajda Gergely, Nagy Mihály, Pácskó János, Patkos Benő, Genye Benő, Vajda Benő, Kovács István, Taub János, Ballog Mihály, Nyul Anna, Patkó Mihály, Nyul József, Taub Sándor, Vajda Sándor, Mező István, Vajda Istvánné, Nagy György, Barta József, Nagy István, Bolay György, Boldizsár Péterné, Vajda Sándor, Kiss Sándor, Vajda Péter, Boda Mihály 10—10 kr; Barcsi Pál, Mező József, Boda Józsefné, Vajda János, Vajda Ignác, Lőrinczi Benő, Taba Pál, Boda Mihály, Tolmai István, Nagy József, Nagel Sándor, Patkó József, Taba András, Bányai István, Boda József, Vajda Péter, P. Vajda Péter, Tolmói Péter, Taban György, Tolmai György 5—5 krt, Vajda László 9 ks, Tolmai Dénes 4 kr, Tolmai Benő 6 kr, Taba György, Vajda Sándor 8—8 krt, összesen 11 frt 56 kr.

Bélavári István csoknyai ref. lelkész 1 frt, Gyarmaty Zsigáné 2 frt, Kutassy Dénes, Mezei, Domján Lőrincz, a lévai ref. egyház 50—50 kr; Varannay István 1 frt, Zilay Imre, Tolmai, Sz. S. 20—20 kr; Tóth Károly, Veres Sándor, Bohány István, Molnár Sándor, Galambos István, Zilay István, Konya 10—10 kr, összesen 4 frt 30 kr.

Talay Imre sz.-fehérvári ref. lelkész 2 frt. Sebestyén Áron m. n. csáni ref. lelkész gyűjtővén: Tisza Lászlóné 2 frt, Méra Mihály, Sebestyén Áron 50—50 kr, összesen 3 frt.

Szabó Elek ó-kécskei ref. lelkész 2 frt, Joós Elek kis-borosuyórol 5 frt, Remenyik Mátyás Árapatakról 2 frt, Farkas Antal szaimári ügyvéd 2 frt, a zsécei ev. ref. egyházközség 1 frt 93 kr, összesen 292 frt 74 kr.

A XXI. előző közlemény összege 2448 frt 03 kr. Főösszeg 2740 frt 77 kr.

A kimutatott összegeket ezennel nyugtázva kötelességünknek tartjuk a szíves gyűjtő és adakozó uraknak egyházközségünk nevében meleg köszönetét mondani.

Segesvár, 1888. december 10.

Gödri Sándor,
pénztáros.

Balás Imre,
lelkész.

Helyi és vidéki hírek.

A jótékonyág angyala. A kis Jézuska városunkban ma kezdi felkeresni a jó gyermekeket. Első helyen a protestáns nőegylet fogja a kicsi Jézuska adományait osztogatni s. p. ma d. u. 2 órakor az E. M. K. E. kisdédóvó intézeteiben az ottani kisdédeknek s 3 órakor a ref. templom-épületben a többi szegénynek E. kiosztás nyilvánosan történik.

Terem-felavatás. A helyben, a város kellő közepén lévő „Europa” szálloda tulajdonosa, Nagy István, igen szép termet építtetvén a szállodához, annak ünnepélyes felavatása f. hó 26-án fog végbemenni. A felavatás épen a tulajdonos névpapjára esik, mely alkalommal — mint értesülünk — nagy vacsora lesz az új teremben.

Kamarai választás. A brassói kereskedelmi és iparkamara ma d. u. 3 órakor fog ujjaalakulni. Ma választják meg az elnököt és két alelnököt.

Az iparos ifjak egylete alakulása évfordulójának ünnepére s betegsegély-alapjának gyarapítására karácsony másodnapján este fél 8 órakor szórakoztató műsorral egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. Személyjegy 80 kr, családjegy 3 személyre 2 frt. A törekvő fiatal egyletet ajánljuk a t. közönség szíves fiéyelmebe.

A brassói kárpátgyuleknek e hó 19-én nagy gyűlése volt. E gyűlés elé terjesztett jelentésből ki-

tűnik, hogy az egyletnek eze évben 2184 frt 43 kr jövedelemmel szemben 2115 frt 60 kr kiadása volt. A tagok száma 300.

Cselédjutalmazás A brassói gazdaasszonyok egylete f. hó 27-éd d. u. fél 4 órakor cselédjutalmazást tart melyen a jó és hü cselédeket jutalmazza.

Népesedési mozgalom. Idei november hóban volt Brassóban születési eset 78, haláleset 57, tehát a születések száma 21 el több. Házasság kötöttet 38.

Vasuti bál. A m. kir. államvasutak brassói altisztika — mint értesülünk, — a farsangon ismét bált rendez. A rendezőség tiszteletbeli elnöknek Fellner Lajos vasuti mérnököt, magyar társadalmunk ezen igen tevékeny tagját választotta. Jobb választást nem is tehettek volna s ha Fellner, mint reméljük, elfogadja a megválasztást, a tánczestély sikere teljesen biztosítva lesz.

Rendőri hírek. (Halva találtatott.) Tegnapelőtt halva találtatott lakásán Schuster Márton lókereskedő. A megejtett rendőri nyomozatok kiderítették, hogy szélhűdés következtében halt meg. — (Hetivásár) A tegnapi hetivásár — tekintettel az ünnepekre — nagyon élénk volt. Különösen nagy volt a forgalom a csergepiaczon, — melyet akadályozott a sok faszállító kociközlekedés. A zavartalan forgalom személybiztonság megóvása érdekében a rendőrség jónak látta felhívni a háztulajdonosokat, hogy faszükségeiket ne épen pénteki napon, de legalább ne a kora reggeli órákban fedezzék.

Elvesztett tegnap egy csomó kulcs. Megtalálóját kéretik szerkesztőségünkben leadni.

Nyilvános köszönet. Kedves kötelességemnek tartom nyilvános uton mondani köszönetet Draco János tustádi lakosnak azon nagylelkű tényeért, hogy a Ferencz ur házában kiűtött tüzeset alkalmából nemcsak a nevezett házzal közvetlen szomszédságban lévő házamat mentette meg, hanem én, mint az összes tustádi birtokosok, valamint az ott dolgozó munkások nagy száma, nagy hálával tartozunk Draco János urnak, hogy abban a perczen, — melyben a tüzet észrevette, minden halozás nélkül azonnal ott termett, a lángokban álló házhoz rohant, az első pillanatban azt a 20 munkást keltve fel, kik a házban mélyen aludtak s Draco ur gyors megjelenése nélkül menthetetlenül belevesznek, mert alig egy negyedórával felébresztésük után, az égő házfedel bezuhan, mely biztos halálukat okozta volna. Draco ur szíves volt az én házgondozómat is felkelteni — a ki szintén aludt már — s miután mindnyájukat előhívta, a Tustnád földi tulajdonát képező létra és szivattyu segélyével lokalizálta. — Brassó, 1888. decz. 21. Tachie Stanesco.

Magyar gazdálkodás-nak csufoja a brassói német ujság, a miért egy n.-kikindai pénzintézet teljesen tönkre ment. Pedig tudhatná a t. koléga, hogy N.-Kikindán minden több van, mint magyar!

Emke. bál Aradon. Az aradi Emke. nőválasztmánya farsang alatt nagy élite Emke-bált rendez. — Helyesen!

József-főherczeg ezüst lakadalmá. A magyar honvédség főparancsnoka, József főherczeg jövő év márcz. 2 án fogja ünnepeini Clotild főherczegnővel (Szász-Coburg-Gotha herczegnő) kötött házasságának ezüst lakadalmát.

Román gymnasium Aradon. Az aradi gör. kel. román férfiak körében ismét mozgalom indult meg egy gör. kel. román gymnasium felállítása érdekében. E végett várják Aradra Román Miron gr. kel. metro politát. Ez alkalommal egyházi közgyűlést hívtak össze, melyen kizárólag a felállítandó gymnasium ügye fog tárgyaltni és a gymnasium engedélyezése végett egyenesen a király ő felségéhez akarnak folyamodni. Ő felsége mint alkotmányos király majd leküldi azt a kérvényt illetékes helyére. A gymnasium „Ferencz József gör. keleti román gymnasium” nevet viselné.

Hangverseny N.-Selyken. A nagy-selyki összes iskolák (nevezetesen az állami, szász és oláh iskolák) szegény tanulóinak felállítandó karácsonyfa javára 1888. évi december hó 31-én az ottani „Vigadó” nagy termében zártkörű hangversenyyel egybekötött tánczestélyt rendez ezen iskolák tanítói-testülete. A kartársi egyetértésnek ritka szép nyilvánulása ezen közös rendezés, mely vajha másutt is követőkre talál!.

Csekély okok, nagy eredmények.

Minthogy a vidék nem volt különösen érdekes, félig szunnyadva, közönyösen dültem a vasuti kupé sarkápa. A legközelebbi állomáson társaságot kaptam, mely közül egy csintalan külsejű paraszt vont a magára figyelmemet, a ki a harmadik oszt. túltömöttsége miatt szállott be harmadik osztályu jegyével hozzám. Miután leküzdte az első elfoglaltságot és bátran szívta el az általam neki nyújtott szivart, sok mindenfelé kérdezett, a mire én természetesen készségesen feleltem. Egyszerre megpillantá a vészféket s kérdé, mire való ez? Megmagyaráztam neki annak czélját, mire ő hitetlenül rázta fejét, mondván: „Nem, jó uram, ez nem lehet. Mindent elhiszek önnek, de azt soha sem, hogy

ha ezt az emeltyüt megrántom, ez a vadul robogó vonat néhány pillanat múlva megáll. Ez lehetetlen, Uram!”

Épen úgy, mint az én együgyű parasztoeszkám, sokan vannak, kik hitetlenül rázzák a fejüket, ha arról van szó, hogy egy ártatlan egyszerű szer nagy hatásokat idézzon elő. Így például a Brieght-féle vesebajt a legtöbb orvos gyógyíthatatlannak mondja, mert nincs nekik alkalmas gyógyszerük. De nem minden orvos van ezen a véleményen s ha egy orvos, a ki maga is szenvedett ezen Brieght-féle vesebajban, melyet senki sem gyógyíthatott, egy orvosszert ajánl, melyet ő maga a legnagyobb eredménnyel használt, e baj ellen, — úgy kétség sem férhet hozzá, hogy ez a szer csakugyan kitűnő. Dr. Hirscl-Hürliman Ede, a ki másfél évig szenvedett a Bright-féle krónikus vesebajban, javulását kizárólag Warner Safe Cure-nak tulajdonítja, mely orvosszert palaczkja két frtéért a legtöbb gyógytárban kapható. Ez orvosságot tárgyaló broshuret ingyen s bérmentve küldi meg Warner H. H. s térsa Pozsonyban mindenkinek, ki hozzá fordul.

Közzgazdaság.

Hetivásár. A tegnapi hetivásár — mint a karácsonyi ünnepek előtt mindég — oly élénk s látogatott volt, mint sok országos vásár nem. A vidéki és városi közönség beszerezte ünnepi szükségleteit.

A hozatal minden egyes czikkből óriási volt.

Rendkívül nagy volt ismét a gabonavásár, melyen az árak következőkép alakultak: buza 5 frt 20 kr, — 5 frt 50 kr; rozs 2 frt 90 kr — 3 frt: árpa 3 frt 50 kr — 4 frt; zab 1 frt 70; törökbuza 3 frt 70 kr — 4 frt; paszuly 5 frt 50 kr; lencse 10—12 forint.

Feltűnő sok vad — őzikék és nyulak — volt a piacon, nyulak 80 krtól 1 frt 30 krig.

A husarak e héten következőkép alakultak: marhahus 36 kr, borjúhus 32—50 kr, sertéshus 44 kr, olvasztott zsír 80 kr, klgr.-ként. Az iparczikkeknek is kitűnő karácsonyi vásárjuk volt. Különösen nagyon sok háromszéki, csiki s hétfalusi házivászon hozatott.

A közös hadsereg szükségletének fedezésére nézve tervezett reformokról egy jól értesült bécsi lap azt írja, hogy 1890-től kezdve a decentralizáció olyképen terveztetik, hogy négy főszállítási telep létesíttessék és pedig egy Bécsben, egy Gráczenban, egy Brünnben és egy Budapesten. A lábbeliek mintegy 2 millió értékben lesznek szállítandók s ebből minden most felsorolt városban bizonyos mennyiség szállítandó. Budapestre mintegy 666.000 frtnyi szállítás esik a lábbeliekből s miután ki lesz kötve, hogy minden telep a reá eső szállítási értéknek mintegy 25 százalékját a kisipar által tartozik előállítani, a magyarországi kisiparra körülbelül száznegyvenezer forint értékű szállítás esik. A pályázó konzorciumoknak garanciát kell vállalni a szállítandó czikkek minőségére nézve s ki kell mutatni a kisipar által szállított mennyiséget. Ha a konzorciumok nem vállalkoznak a kisipar bevonására, akkor csak a szállítás háromnegyed részét kapják, míg az egynegyed részt maga a közös hadügymiter fogja a kisiparosoknak kiadni és pedig vagy szövetkezeti alapon egyesült testületeknek, vagy egyetemleges kötelezettségeken alapuló gyülekezeteknek. — A szállítás többi részleteire nézve a már legközelebb megjelenő hirdetés fog felvilágosítást nyújtani. Ha a kisiparosok a szállításban részt akarnak venni, nyomban e hirdetmény megjelenése után szövetkezetekké kell alakulniok, mert csakis ily alakban tarthatnak számot a pályázatban való tekintetbevételre.

T á v i r a t o k.

Belgrád, decz. 21. (A „Brassó” eredeti távirata.) Kétségtelen, hogy a radikálisok irányadó férfiai az alkotmányrevizio-javaslatnak változatlan elfogadása mellett fognak felszólalni. Az itteni bonyodalmas viszonyokról terjesztett hírek tulzottak.

Belgrád, decz. 22. (A „Brassó” eredeti távirata.) Milán király tegnapelőtt megkötötte Oroszországgal a véd- és dacz szövetséget, továbbá koalicionális miniszteriumot fog kinevezni a radikálisokból és liberálisokból; a december 27-iki trónbeszéd ilyen szellemben lesz szerkesztve.

Szófia, decz. 22. (A „Brassó” eredeti távirata.) Stambulov és Zsivkov kivételével valamennyi miniszter beadta lemondását.

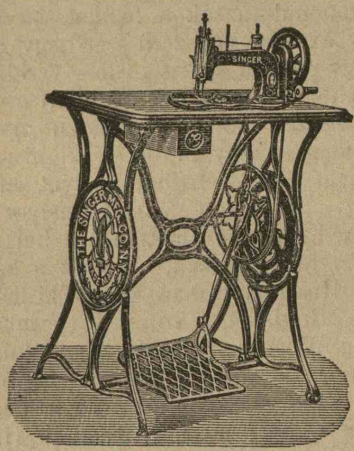
Páris, decz. 22. (A „Brassó” eredeti távirata.) Az éjjel a Quartier des archiv-ban, a rendőrségi épület előtt dinamitrobbanás történt, mely elpusztította az épület előrészt; ember nem sebesült meg.

Varsó, decz. 22. (A „Brassó” eredeti távirata.) Tomasowba orosz tábornokot várnak, hogy a czélba vett barakkok építkezését megtekintse. A ténfogat után indulva, nagyobb csapatok befogadása-ára lesznek ezek alkalmasok. Az utóbbi napokban a 11-ik számú kozák ezredből kémszemle tartatott a galicziai határon, Baranie peretoki vidéken.

Feletős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

Szterényi József.

HIRDETMÉNYEK.

A SINGER-féle eredeti varrógépek

az elismert, legjobb varrógépek a háztartás számára, valamint minden ipari célra. Könnyen kezelhetők, a leg-tökéletesebb segédeszközökkel bírnak, legnagyobb tartósságuk, gyorsan s biztosan dolgoznak s használhatók úgy a legfinomabb, mint a legnehezebb posztóknál.

Több mint 8 millió eredeti Singer-féle varrógép van használatban; 300-nál több első díj. Egy Singer-féle eredeti varrógép a leghasznosabb műszer, maradandó értékű s ép ezért a leghasznosabb karácsonyi ajándék.

Neidlinger G., Brassó, nagy-utca 492. sz. a

Hirdetmény.

A Kirr Károly esődtömegéhez tartozó fűszer-, festék- és anyagkereskedésben találtató árucikkek a volt üzleti helyiségben (piacz 90. sz. alatt) **december hó 21-étől** kezdve, a csődválasztmány határozata folytán — szabad kézből, leltári tétel-számok szerint, kicsinyben kiárusítatnak.

Borosnyai Dániel,
tömeggondnok.

Ad 9045.—1888. telekkvi számhoz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a brassói első takarékl- és öngyógyító szövetkezet végrehajtónak Brüss György és társai végrehajtást szenvedő elleni 137 frt 55 kr tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő Brassó város területén fekvő a brassói 7593 számú tjkvben A + alatt foglalt 1—7. rend, a brassói 1194. számú telekjegyzőkönyvben A + alatt foglalt 1. rend szám a. fekvőkre az árverést 525 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi január hó 7-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. törvényszék tjkv. irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becslésének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi törv.-cikk 170. §-a értelmében a bánálpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1888. október 27.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Kovács,
egyes bír.

(443) 1—1

Hirdetés.

A nyéni ev. ref. egyház kebli tanácsa közhírré teszi, hogy Nyén községben az ev. ref. egyházteleket templomot és tornyot szándékozik építtetni, melyet árlejtés útján ad ki. A kikiáltási ár 11,000 frt, azaz tizenegyezer forint, s a vállalkozni akarók a kikiáltási ár 10%-át (tiz százalékát) tartoznak letenni.

Csak szakértők vállalkozhatnak.

Az árlejtés jövő 1889. évi január hó 20-án fog megtartatni; addig a vállalkozni akarók a tervrajzot és költségvetést az ev. ref. lelkészi hivatalnál megtekinthetik.

Nyén, 1888. december hó 20.

(440) 1—2 Az egyházkebli tanács

Szám 8964./1888. telekkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Marzell Mihály végrehajtónak, Barcsa János végrehajtást szenvedő elleni 123 frt 07 kr tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő Krizba község határán fekvő, a krizbai 828. számú tjkvben foglalt 5469. 1777. és 5851. hr. számú és Barcsa János tulajdonát képező ingat-

lanok 33 frt kikiáltási árban; továbbá Barcsa János és neje Anna tulajdonát képező: a krizbai 24. sz. tjkvben A + 80. 82. és 83. hr. szám alatt előforduló ingatlanokra 421 frt kikiáltási ár mellett, 1601. hr. sz. a. 6 frt, 1642 hr. sz. a. 13 frt, 1648. hr. sz. a. 18 frt, 1733. hr. sz. a. 12 frt, 2060 hr. sz. a. 65 frt, 2224. hr. sz. a. 11 frt, 2273. hr. szám a. 22 frt, 2306. hr. sz. a. 27 frt, 3147. hr. sz. a. 32 frt, 3172. hr. sz. a. 37 frt, 3735. hr. sz. a. 88 frt. 4044. hr. szám a. 37 frt, 4152. hr. sz. a. 89 frt, 4203. hr. szám a. 57 frt, 4290. hr. sz. a. 91 frt, 4251. hr. sz. a. 58 frt, 4546 hr. sz. a. 36 frt, továbbá 5503, 5504, 5506, 5507, 5508. és 5509. hr. számok alattiakra 39 frt és 4900. hr. sz. a. 14 frt kikiáltási ár mellett és végül a földvári 851. sz. tjkvben A + 13317, 13354, 14556, 14557, 15447, 13386/1, és 13386/2. hr. sz. alatt előforduló ingatlanokra 231 frt összes kikiáltási ár és a földvári 851. sz. tjkvben foglalt 13317. hr. számú ingatlan 57 frt, 13354. hr. számú ingatlan 59 frt, 14556, 14557. hr. sz. ingatlan 14 frt, 15447. hr. sz. ingatlan 51 frt, 13386/1, 13386/2. hr. sz. ingatlan 72 frt, összesen 233 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi január hó 2-ik napján délelőtti 9 órakor Krizba község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becslésének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánálpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1888. október hó 20.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatóság.

Kovács,
egyes bír.

(434) 1—1

Sz. 4410.—1888.

Hirdetmény.

A Moha nemes birtokoság tulajdonát képező 9 havi, valamint a Moha község tulajdonát képező 3 havi italmérési jog, nyílt árverésen a többet ígérőnek f. évi december hó 23-án d. e. 10 órakor Moha özség házánál az 1889. évi január hó 1-től ugyanazon évi december hó 31-éig tartó egy évre hasznosbérbe adatik. Az árverési feltételek Moha község házánál az előtt is megtekinthetők.

Kóhalom, 1888. decz. 11.

A járási főszolgabíró

427) 3—3

Szám 9658.—1888.

Arverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-cikk 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 9592./1888. szám alatt kelt végrehajtást rendelő és a brassói kir. járásbíró 9592./1888. sz. a. kiküldetést tartalmazó végzése által Ulbrich Czeczila brassói lakos javára brassói Ulbrich Antal ellen 300 frt töke, ennek 1885. évi november hó 15-ik napjától számított 6%-a kamatai és eddig összesen 12 frt 50 kr, perköltségek erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 387 frt 50 kr-ra becsült ingóságok u. m. szövetek, kész ruha, órák és butorok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 9658./1888. sz. a.

mu kiküldetést rendelő végzése folytán a nagy-utcai üzlet helyiség és az alsó-ujtcai lakáson leendő eszközösére 1888. december hó 31-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitétik és ahhoz avenni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg: hogy az érintett ingóságok ezenn árverésen, az 1881-ik évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni, a netaláni elsőbbségi igénylők pedig felhívatalnak, miszerint jogaikat az említett t. cz. 111. és 112. §-a alapján árverés megkezdéséig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-a szerin, lesz kifizetendő.

Brassó, 1888. december 18-án.

Winkler András,
kir. bírósági kiküldött.

(432) 1—1

Hirdetmény.

Brassó város alispánja kir. tanácsos nagys. Roll Gyula urnak folyó hó 26-iki 12,337./1898. sz. a. kelt feloldó határozata folytán Szent-Péter község tulajdonát képező korcsmárlási és italmérési regale og újbóli árverés útján a következő 1889-dik évre hasznosbérbe kiadandó. Felhívatalnak érdekeltek, miszerint f. hó 22-ik d. e. 10 órakor Szent-Péter község irodájában tartandó árverés kezdetéig szabály-

Azon állandó tökéletesbítések és új találmányok, amelyek az eredeti Singer-féle varrógépeknél alkalmazásba hozattak, a világ leg-tökéletesebb varrógépeivé teszi ezeket; a magas karu Improved-varrógép túlszárnyalt eddig minden más rendszert.

szerűen felszerelt, a 3000 frttal megállapított kikiáltási ár 10%-át tartalmazó bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat alólírtakhoz annál is inkább beadni el ne mulasszák, mivel később beérkező ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni. A bővebb feltételek Szent-Péter község irodájában betekintethetők.

Földvár, 1888. decz. hó 17-ik.

Pildner Ferencz,
főszolgabíró.

Jó tanács

aranyat ér! E szavak igazságát különösen betegségek esetében lehet megismerni és ez okból jönnek Richter kiadó intézetéhez a legszívesebben köszönő-íratok „A betegbarát” című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséért. Mint a szerencsésen meggyógyultak hozzányomatott értesítései bizonyítják, a benne foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, akik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben húszéves tapasztalat eredményei vannak letéve megérdemli a legkomolyabb figyelembevételét minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címét s ezimezzze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. A megküldés ingyen történik.

Gróf Kálnoky Dénes ő excellentiája erdőségeiből

legujabb minőségű, fiatal

b ü k k t ü z i f á t

a mely első rendű minősége által minden versenyt felülmult, alólírott a következő árban ajánl:

1 öl = 4 köbméter, 125—140 ctmr. hosszú, díjmentesen a házhoz szállítva, 11 forintért.

Továbbá szerszám-fákat jutányos árban.

Rendelmények elfogadtatnak: Jorgu Barla urnál Bachmayer-ház, a színházzal szemben és a helybeli nagy dohányraktárban (Verzár István, klastrom-utca).

Ajánlok továbbá kitűnő minőségű bükkfa-szenet nagyban és pedig vagononként 155 frtért a vasutállomásnál, kicsinyben métermázsánként 2 frtért a raktárban: Zikely Lujza kiskereskedésében, felső-ujtca 470. szám alatt.

Süssu M. Eleonora megbízottja:
Süssu Meier.

(481) 3—3

(423) 1—3

PÉNZKÖLCSÖN

közvetítettik önálló, elfogadható társadalmi állásban levő egyének részére, u. m.: iparosok, kereskedők, hivatalnokok, katonatisztek, magánzók, birtokosoknak stb., ugyancsak hölgyeknek is, módhoz képest, 50 frttól 1000 frtig, mint magán személyi hitel, — könnyű havi vagy háromhavi törlesztésre, 6%-os kamat mellett,

Ingatlanok petáblázására

1000 forinttól bármily összegig, tetszés szerinti amortizációra, esetleg amortiz. nélkül, 4 $\frac{1}{2}$ és 5%-ra. Konvertálások (átiratások), kölcsönügyletek, hitelműveletek előnyösen eszközöltetnek. Megbizások diskrét és pontosan teljesítetnek. — Bővebbet közöl:

Steiner G. A., Budapest,

Gróf Károlyi-utca 12. sz.

Levélbéli megkeresésekhez 3 drb. válaszjeggy csatolandó.